

Kvalifikacijų projektavimo vaidmuo rengiant studijų programas

Prof. dr. A. Poviliūnas
Vilniaus universitetas

Pranešimo tikslas

- Supažindinti su kvalifikacijų projektavimu ir aptarti kvalifikacijų projektavimo vaidmenį rengiant ir tobulinant studijų programas.

Pranešimo planas

1. Studijų programų planavimo problemos
2. Kvalifikacijų projektavimas
 1. Profesinės veiklos lauko veiklos analizė
 2. Kvalifikacijų formavimas
3. Kvalifikacijų projektavimo galimybės sprendžiant studijų programų planavimo problemas

Studijų programų planavimo problemos

- Problemos, susijusios su studijų programų ir darbo rinkos atitikimu. Situacija skirtinga. Tradicinės profesijos ir naujos profesinės tapatybės. Plečiamųjų ir gilinamųjų magistrinių studijų priešprieša. Plečiamųjų magistrinių studijų problemos.
- Problemos, susijusios su interesų grupių atstovais (prof. K. Pukelis):
 - Kaip įtraukti?
 - Kaip motyvuoti?
- Problemos, susijusios su akademiniu personalu:
 - Akademinio lauko uždarumas.
 - Nepakankamai išplėtoti akademinio personalo gebėjimai formuluoti studijų rezultatus (prof. K. Pukelis).
- Bendro sutarimo stoka (prof. K. Pukelis).

Kvalifikacijų projektavimą sudaro:

- Profesinės veiklos tyrimas;
- Kvalifikacijų formavimas.

(LNKS koncepcija, 2008)

Profesinės veiklos tyrimų atlikimo principai

- Dėmesys veiklos kontekstui ir profesinės veiklos turinio keliamiems reikalavimams
- Tyrimo reprezentatyvumas
- Praktiškumas ir pritaikomumas
- Interesų grupių požiūrių suderinamumas

(LNKS koncepcija, 2008)

Profesinės veiklos aprašo struktūra

- Koks yra sociologo (ės) veiklos tikslas?
- Kokios yra sociologo (ės) veiklos sritys?
- Kokius darbus jis/ji turi mokėti atlikti? (funkcinės kompetencijos)
- Ką jis/ji turi žinoti? (pažintinės kompetencijos)
- Kokios asmeninės savybės jam/jai turi būti būdingos? (bendrosios kompetencijos)

Kvalifikacijų formavimas

- Kvalifikacijų vienetų sudarymas
- Kvalifikacijos vienetų jungimas į kvalifikacijas
- Kvalifikacijų pripažinimas

Kvalifikacijos vienetas (I)

**FUNKCINĖS
KOMPETENCIJOS**

**PAŽINTINĖS
KOMPETENCIJOS**

**BENDROSIOS
KOMPETENCIJOS**

**ATLIKIMO REIKALAVIMAI
(KRITERIJAI)**

RIBOS

LYGMUO

Kvalifikacijos vienetas (II)

FUNKCINĖS KOMPETENCIJOS

**PAŽINTINĖS
KOMPETENCIJOS**

**BENDROSIOS
KOMPETENCIJOS**

**ATLIKIMO
REIKALAVIMAI
(KRITERIJAI)**

RIBOS

LYGMENYS

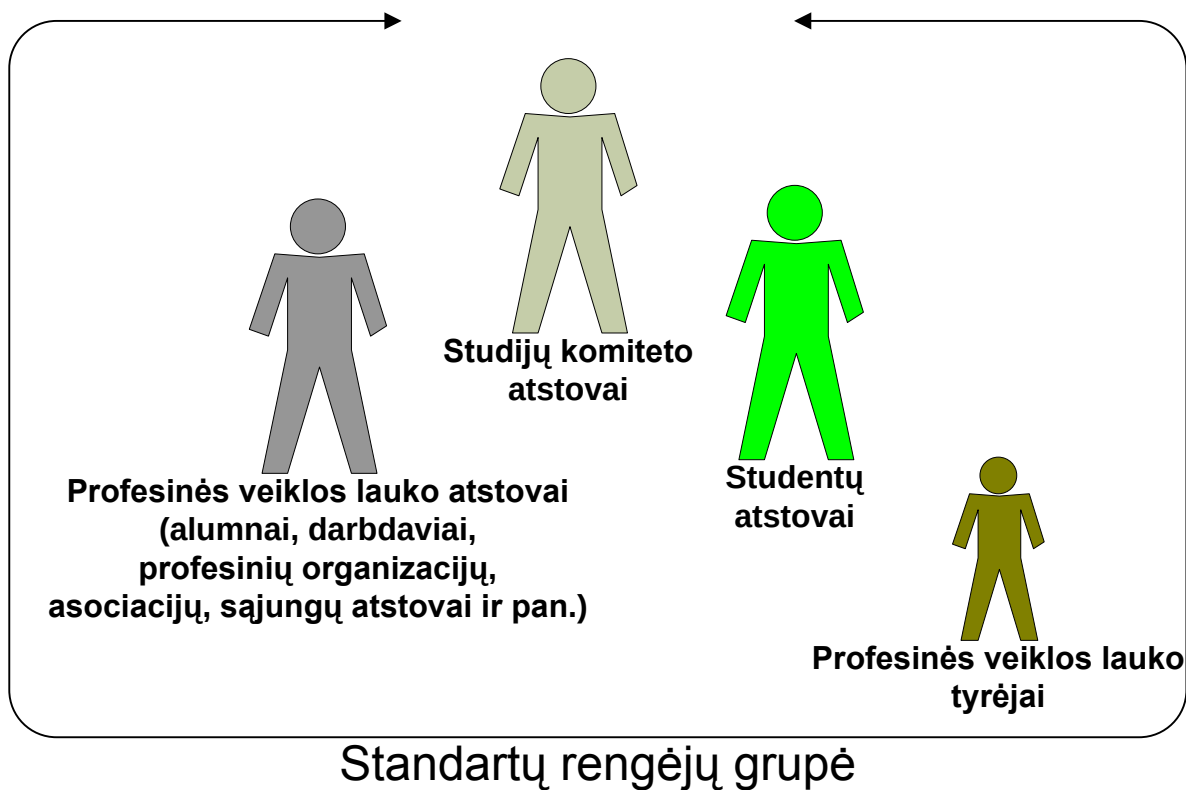
Apie kvalifikacijos vieneta

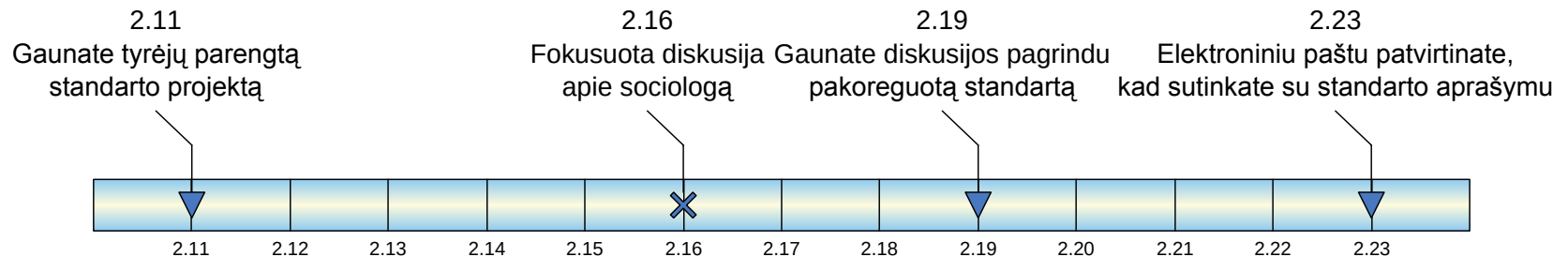
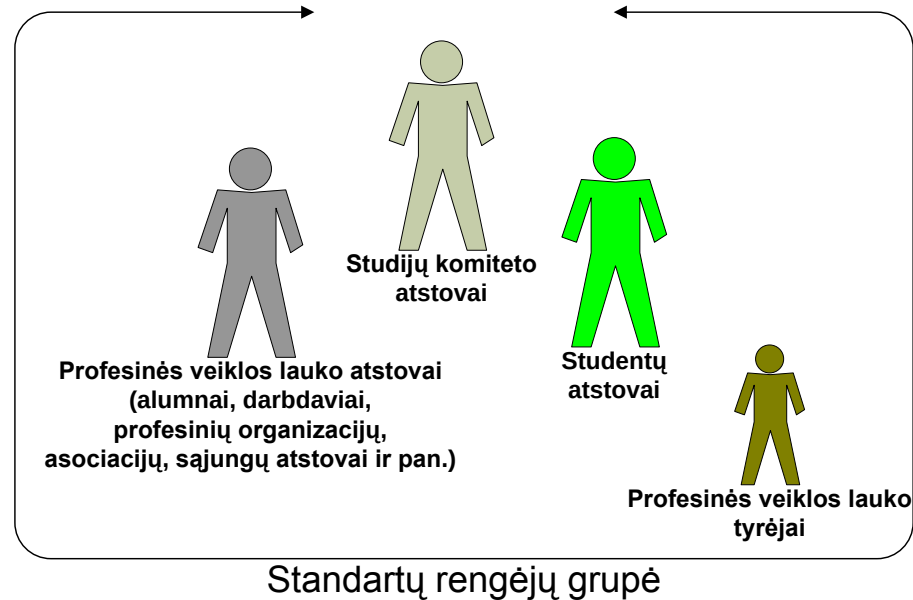
- Iš esmės varžosi **realistinė** (objektyvistinė) ir **nominalistinė** (konstruktyvistinė) kvalifikacijos sampratos.
- Socialinio konstruktyvizmo požiūriu kvalifikacijos vienetas yra **susitarimas arba kompromisas** tarp skirtingoms interesų grupėms atstovaujančių socialinių partnerių.
- Ir realistinės, ir nominalistinės kvalifikacijos sampratų atvejais iš kvalifikacijos vienetų sudaryta kvalifikacija gali tapti informacijos šaltiniu **modulinei studijų programai**.

Kvalifikacijos arba profesinio standarto rengėjų grupė

Kvalifikacijos arba profesinio standarto rengimo procedūra

Kvalifikacijų projektavimas yra naudingas abiem studijų reformos atvejais

- Valstybės užsakymo atveju pagrįstos kvalifikacijos padėtų aiškiau susitarti dėl valstybės užsakymo ir optimizuoti studijų programas. Operatorius – Kvalifikacijų tarnyba.
- Studentų krepšelių “laisvos rinkos” atveju kvalifikacijų projektavimas padėtų universitetams suderinti studijų programas su darbo rinkos reikalavimais ir būtų geras pagrindas viešųjų ryšių kampanijai.

Kvalifikacijų projektavimas (profesinės veiklos lauko tyrimas ir kvalifikacijų formavimas):

- Akademinės bendruomenės atstovus tiesiogiai įtraukia į kvalifikacijų projektavimą;
- Padeda įtraukti kitų interesų grupių atstovus;
- Padeda įveikti akademinio lauko uždarumą;
- Padeda susitarti skirtingų interesų grupių atstovams.

Kas jau padaryta

- Parengtos dvi nenuosekliųjų studijų programos
 - “Profesinės veiklos analizė”
 - “Nacionalinių profesinių standartų rengimas”
- Suburtos ir apmokytos profesinės veiklos tyrėjų ir profesinių standartų rengėjų grupės
- Parengti statybos, viešbučių ir restoranų sektorių profesiniai standartai.

EKS ir AMKS palyginimas

EKS lygmenys	Europos kvalifikacijų struktūros (EKS) lygmenų aprašai	AMKS pakopos
5	Išsamios specializuotos faktinės ir teorinės darbo arba mokymosi srities žinios, šių žinių ribų suvokimas	AM trumposios studijos
6	Naujausios darbo arba mokymosi srities žinios, reikalaujančios kritinio teorijų ir principų supratimo	Pirmoji studijų pakopa
7	Labai specializuotos žinios, kurių dalis yra naujausios profesinės veiklos arba mokymosi srities žinios, kuriomis grindžiamas originalus mąstymas ir (arba) moksliniai tyrimai Kritiškas vienos srities ir skirtingų sričių sąveikos žinių supratimas	Antroji studijų pakopa
8	Pažangiausios darbo arba mokymosi srities ir įvairių sričių sąveikos žinios	Trečioji studijų pakopa

Kvalifikacijos vienetas: **kaimo socialinė analizė**

Funkcinės kompetencijos

- Rinkti ir analizuoti duomenis apie kaimo socialinę ir ekonominę raidą
- **Atlikimo reikalavimai:** pagal duomenų analizei keliamus reikalavimus, taisyklingai atlikti nesudėtingus tyrimus
- **Kompetencijos ribos:** kiekybinių ir kokybinių socialinių tyrimų duomenų, statistinės informacijos apie kaimo socialinę ir ekonominę raidą antrinė analizė; nesudėtingų socialinių tyrimų projektų rengimas ir įgyvendinimas.

Kvalifikacijos vienetas: **kaimo socialinė analizė**

Pažintinės kompetencijos

- Taikyti visuomenės ir kultūros analizės pagrindų žinias.
- Taikyti žinias apie kiekybinių ir kokybinių socialinių tyrimų metodologiją.
- Taikyti žinias apie socialinio portreto metodo naudojimą kaimo bendruomenių socialinės, ekonominės raidos analizėje.

Bendros kompetencijos

- Gebėjimas organizuoti ir planuoti savo ir kitų darbus
- Analitiniai gebėjimai
- Gebėjimas spręsti problemas
- Būti iniciatyviu, turėti norą tobulėti
- Gebėti dirbti su informacinėmis technologijomis
- Gebėti laikytis elgesio kultūros reikalavimų
- Būti komunikabiliu (gebėti bendrauti su žmonėmis)

AČIŪ UŽ DĖMESĮ